

Päättöharjoittelun ongelmat uhkaavat puheterapeuttipulan helpottumista

Logopedian opintoihin kuuluu päättöharjoittelu, jonka suorittaminen on valmistumisen edellytys. Tämän vuoksi harjoitteluun pääseminen ajoissa on välttämätöntä, jotta puheterapeuttien valmistuminen ei hidastu turhaan. Harjoittelupaikan löytäminen on kuitenkin jo nyt usein haastavaa ja uhkaa vaikeutua entisestään opiskelijakiintiöiden kasvaessa. Lisäksi paikkojen hakemiseen liittyvät käytänteet vaihtelevat, mikä heikentää opiskelijoiden yhdenvertaista mahdollisuutta hakea itselleen sopivaan harjoittelupaikkaan. Tämän vuoksi vaadimme käytäntöjen yhdenmukaistamista ja selkeyttämistä, jotta hakuprosessi olisi läpinäkyvä ja kaikille opiskelijoille tasapuolinen.

Logopedian pääaineopinnoissa puheterapeutin syventävillä kliinisillä taidoilla, eli tutummin pitkällä päättöharjoittelulla, on merkittävä rooli opiskelijoiden ammatillisessa kasvussa ja siirtymässä työelämään. Työnantajan näkökulmasta harjoittelija tuo oman resurssinsa puheterapia-asiakkaiden arviointiin ja kuntoutukseen. Puheterapeuttiliiton vuonna 2022 tekemän kyselyn mukaan 41 % opiskelijoista jäi työsuhteeseen päättöharjoittelupaikkaansa, eli opiskelijat jatkavat usein työskentelyä samassa työpaikassa harjoittelujakson päätyttyä. Logopedian koulutusohjelmissa Helsingissä, Oulussa, Turussa, Tampereella ja Joensuussa päättöharjoittelu sijoittuu opintojen maisterivaiheeseen, ja on 25 opintopisteen kokonaisuus. Harjoitteluihin liittyvät käytänteet kuitenkin vaihtelevat yliopistoittain, eikä harjoitteluihin hakemiseen liittyvä viestintä ole riittävän selkeää.

Erityisesti huolta ovat aiheuttaneet käytännöt, joita on toteutettu harjoittelupaikkojen kohdentumisessa, ja jotka vaikeuttavat opiskelijoiden hakemista vapaasti toivomiinsa harjoittelupaikkoihin. Monet harjoittelupaikat eivät myöskään tule julkiseen hakuun, jolloin tasa-arvoinen hakemismahdollisuus ei toteudu. Jo yliopistojen koulutuspoliittisten vastaavien vuonna 2022 toteuttamassa pitkiä päättöharjoitteluja koskevassa valtakunnallisessa kyselyssä nousi esiin opiskelijoiden huoli yhdenvertaisuuden toteutumisesta ja epäselvästä tiedottamisesta. Kyselyyn vastasi yhteensä 143 opiskelijaa ja vastaajia oli kaikista logopedian koulutusohjelmista. Myös Puheterapeuttiliiton vuonna 2022 tekemässä kyselyssä (vastaajia 127) sama asia tuli esille.

Nykyinen tilanne on opiskelijoiden näkökulmasta kestämaton: epätietoisuus ja epätasa-arvo lisäävät stressiä opiskelijoiden valmiiksi kuormittavassa opintojen loppuvaiheessa. Tulevaisuudessa tilanne tulee olemaan entistä haastavampi opiskelijamäärän merkittävän kasvamisen vuoksi. Vuoden 2022 puheterapeuttiliiton toteuttamassa kyselyssä esiin tullut harjoittelupaikkojen löytämisen vaikeus tulee tulevina vuosina kasvamaan. Lisäksi meneillään oleva hyvinvointialueuudistus voi vaikeuttaa monin tavoin harjoittelujen järjestämistä sekä julkisella että yksityisellä sektorilla. Mikäli ratkaisua ei löydetä, tulevaisuudessa laillistettujen puheterapeuttien pääsy työmarkkinoille voi viivästyä harjoittelujen järjestämisen ongelmien takia. Tämä on ristiriidassa koulutuspaikkamäärien lisäämisen perusteiden kanssa. Puheterapeuteista on ollut pulaa vuosikymmeniä, ja uusien puheterapeuttien pääsy työmarkkinoille ei saa viivästyä.

Tarvittavat toimenpiteet:

Vaadimme valtakunnallisesti yhdenmukaisia käytäntöjä. Pitkien harjoittelupaikkojen hakuprosessi tulisi olla selkeä ja yhdenmukainen. Kaikki avoinna olevat harjoittelupaikat tulee olla näkyvillä ja haettavissa kaikille logopedian opiskelijoille. Ratkaisuna voisi olla yhteinen alusta, johon keskitetään kaikki haettavissa olevat harjoittelupaikat. Apuna voi käyttää valmiita olemassa olevia hakualustoja. Yhteinen alusta tukisi myös sitä, että myös yliopistokaupunkien ulkopuoliset työnantajat voivat laittaa harjoittelupaikkoja tarjolle ja helpommin löytää tarvitsemaansa työvoimaa. Lisäksi jatkossa tarvitaan seurantaa siitä, viivästyykö logopedian opiskelijoiden valmistuminen päättöharjoittelupaikkaan liittyvien haasteiden vuoksi.

23.9.2024**Suomen Puheterapeuttiliiton opiskelijatoimikunta****Yhteyshenkilöt:**

Suvi Mäkinen, opiskelijatoimikunnan puheenjohtaja

Heta Piirto, toiminnanjohtaja

heta.piiro@puheterapeuttiliitto.fi